



JONIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

Livonijos g. 4, LT-84124 Joniškis
Tel. (8 426) 69 140, faks. (8 426) 69 143, el. p. savivaldybe@joniskis.lt, www.joniskis.lt

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų
 tarnybai

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS 2019-11- Nr. (3.60E)S-

I SKYRIUS BENDROJI INFORMACIJA

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos 7 punkto nuostatą ir vadovaujantis Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, Joniškio rajono savivaldybėje atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.

Analizės uždaviniai

1. Įvertinti veiklos srities atitiktį Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje įtvirtintiems kriterijams.
2. Išanalizuoti ir įvertinti Joniškio rajono savivaldybės teisės aktus, sprendimus, atliktus veiksmus, kontrolės mechanizmą.
3. Nustatyti rizikos veiksnius, sudarančius galimybę korupcijai atsirasti, ir parengti pasiūlymus dėl jų neigiamos įtakos panaikinimo ir sumažinimo.

Analizuotos ir vertintos veiklos sritys, įstaigos

1. Veiklos sritis – viešųjų pirkimų sutarčių sudarymas, vykdymo kontrolė ir priežiūra savivaldybės įstaigose ir įmonėse;
2. Veiklos sritis – žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimas, žemės sklypų formavimas ir pertvarkymo projektų rengimas ir įgyvendinimas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę ir vertinimą atliko Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. A-802 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo Joniškio rajono savivaldybėje 2020 metais“ sudarytos darbo grupės:

1. viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo ir jų vykdymo kontrolės ir priežiūros savivaldybės įstaigose ir įmonėse analizei ir vertinimui atlikti:

Lina Aušrotė, Teisės ir metrikacijos skyriaus Viešųjų pirkimų poskyrio vedėja, darbo grupės vadovė;

Gabrielė Jakienė, Teisės ir metrikacijos skyriaus vyriausioji specialistė;
Gerda Petrėnaitė, Teisės ir metrikacijos skyriaus vyriausioji specialistė.

2. žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo analizei ir vertinimui atlikti:

Agnė Valaitienė, Teisės ir metrikacijos skyriaus vedėja, darbo grupės vadovė;

Egidija Daunorienė, Ekonominės plėtros ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė;
Rasa Lapukienė, Kanceliarijos skyriaus vedėja.

Analizuotas laikotarpis: nuo 2019 m. I ketvirčio pradžios iki 2020 m. II ketvirčio pabaigos.

Naudoti metodai: teisės aktų ir veiklos dokumentų analizė, pokalbis su savivaldybės administracijos ir savivaldybės įstaigų darbuotojais.

Vertinimo kriterijai:

viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo ir jų vykdymo kontrolės ir priežiūros savivaldybės įstaigose ir įmonėse veikla atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte numatytą kriterijų.

žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo veikla atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 3 ir 5 punktuose numatytus kriterijus.

II. viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo ir jų vykdymo kontrolės ir priežiūros savivaldybės įstaigose ir įmonėse veiklos situacijos analizė ir korupcijos pasireiškimo tikimybę didinantys rizikos veiksniai

Atliekant vertinimą analizuota:

1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas);
3. Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“;
4. Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“;
5. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mažos vertės tvarkos aprašas);
6. Savivaldybės įstaigų ir įmonių pateikti užpildyti darbo grupės parengti klausimynai.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai ir pateikti darbo grupės siūlymai:

Darbo grupė vertino viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo ir jų vykdymo kontrolę ir priežiūrą šiose savivaldybės įstaigose ir įmonėse: VšĮ Joniškio rajono savivaldybės greitosios medicinos pagalbos stotyje, Žagarės specialiojoje mokykloje, VšĮ Joniškio ligoninėje, Joniškio kultūros centre, VšĮ Joniškio socialinių paslaugų ir užimtumo centre, Joniškio Algimanto Raudonikio meno mokykloje, Joniškio lopšelyje-darželyje „Ažuoliukas“, Joniškio r. Gataučių Marcės Katiliūtės mokykloje, Joniškio rajono švietimo centre, Joniškio r. Skaistgirio gimnazijoje, Joniškio rajono Žagarės vaikų lopšelyje-darželyje „Vyšniukas“, VšĮ Joniškio psichikos sveikatos centre, Joniškio vaikų darželyje „Vyturėlis“, Joniškio rajono savivaldybės Jono Avyžiaus viešojoje bibliotekoje, UAB Joniškio butų ūkyje, Joniškio „Aušros“ gimnazijoje, Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure, Joniškio sporto centre, UAB „Joniškio vandenys“, Joniškio r. Gasčiūnų pagrindinėje mokykloje, Joniškio rajono savivaldybės priešgaisrinėje tarnyboje, Joniškio r. Kriukų pagrindinėje mokykloje, Joniškio istorijos ir kultūros muziejuje, Joniškio r. Žagarės gimnazijoje, Joniškio vaikų lopšelyje-darželyje „Saulutė“, Joniškio „Saulės“ pagrindinėje mokykloje, VšĮ Joniškio turizmo ir verslo informacijos centre, UAB Joniškio autobusų parke, Joniškio Mato Slančiausko progimnazijoje, Žagarės kultūros centre, Joniškio rajono vaiko ir šeimos gerovės centre, VšĮ Joniškio pirminės sveikatos priežiūros centre (toliau – savivaldybės įstaigos ir įmonės).

Išanalizavusi savivaldybės įstaigų ir įmonių pateiktus užpildytus klausimynus, darbo grupė nustatė, kad:

1. Daugumoje įstaigų ir įmonių yra nustatyta viešųjų pirkimų organizavimo tvarka, užtikrinanti Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų įgyvendinimą, kaip to reikalaujama Mažos vertės tvarkos aprašo 15 punktas.

2. Visose savivaldybės įstaigose ir įmonėse yra paskirti asmenys, atsakingi už viešųjų pirkimų vykdymą.

3. Viešųjų pirkimų įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad perkančioji organizacija pirkimo (pirkimų) procedūroms atlikti privalo (mažos vertės pirkimų procedūroms, pagal preliminarią sutartį atliekamoms atnaujinto tiekėjų varžymosi procedūroms – gali) sudaryti viešojo pirkimo komisiją <...>, o minėto straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad komisija sudaroma ją sudarančios perkančiosios organizacijos vadovo įsakymu (potvarkiu) iš ne mažiau kaip 3 fizinių asmenų – komisijos pirmininko ir bent 2 komisijos narių (toliau kartu – Komisijos narys, Komisijos nariai). Šie Komisijos nariai gali būti ir ne Komisiją sudarančios perkančiosios organizacijos darbuotojai“. Visose savivaldybės įstaigose ir įmonėse minėtas reikalavimas įgyvendinamas, veikia sudarytos nuolatinės komisijos arba sudaromos laikinos, konkrečiam pirkimui veikiančios komisijos. Dalis įstaigų vykdo tik mažos vertės pirkimus, kuriuos vykdo paskirti organizatoriai.

4. Viešųjų pirkimų įstatymo 87 straipsnio 1 dalies 12 punkte nustatytas reikalavimas pirkimo sutartyje, kai ji sudaroma raštu, perkančiosios organizacijos vadovo sprendimu turi būti skiriamas asmuo, atsakingas už sutarties vykdymą, sutarties ir pakeitimų paskelbimą pagal minėto įstatymo 86 straipsnio 9 dalies nuostatas“, o atliekant mažos vertės pirkimus gali būti nesilaikoma (Viešųjų pirkimų įstatymo 25 straipsnio 2 punktas). Atlikus vertinimą nustatyta, kad dauguma savivaldybės įstaigų ir įmonių asmenų yra paskyrusios asmenis, atsakingus už viešųjų pirkimų sutarčių vykdymą, sutarčių ir pakeitimų paskelbimą. Įstaigose, kurios nepaskyrusios atsakingų asmenų, taikoma išimtis, kad atliekant mažos vertės pirkimus gali būti nesilaikoma Viešųjų pirkimų įstatymo 87 straipsnio 1 dalies 12 punkte nustatyto reikalavimo.

5. Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje (redakcija, galiojusi iki 2019-06-11) nustatyta, kad Perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarią sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal jį pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Šis reikalavimas netaikomas pirkimams, kai pasiūlymas pateikiamas žodžiu arba pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, pirkimams, kurie atlikti neskelbiamų derybų būdu (mažos vertės pirkimų atveju – neskelbiant apie pirkimą) esant šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 2 punkto b ir c papunkčiuose ir 6 dalies 5, 6, 7 punktuose nustatytoms sąlygoms, jeigu jų metu laimėjusiu dalyviu nustatomas fizinis asmuo, ir esant šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nustatyta sąlygai, taip pat laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalims, kai nėra techninių galimybių tokiu būdu paskelbti informacijos. Tokiu atveju perkančioji organizacija turi sudaryti galimybę susipažinti su nepaskelbtomis laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalimis.“

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje, galiojančioje nuo 2019 m. birželio 11 d., nustatyta, kad perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarią sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal jį pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Šis reikalavimas netaikomas laimėjusio dalyvio pasiūlymui, kai pasiūlymas pateikiamas žodžiu, arba

sudarytai pirkimo sutarčiai, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, pirkimams, kurie atlikti neskelbiamų derybų būdu (mažos vertės pirkimų atveju – neskelbiant apie pirkimą) esant šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 2 punkto b ir c papunkčiuose ir 6 dalies 5, 6, 7 punktuose nustatytoms sąlygoms, jeigu jų metu laimėjusiu dalyviu nustatomas fizinis asmuo, ir esant šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nustatyta sąlygai, taip pat laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalims, kai nėra techninių galimybių tokiu būdu paskelbti informacijos. Tokiu atveju perkančioji organizacija turi sudaryti galimybę susipažinti su nepaskelbtomis laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalimis.“

Analogiškas reikalavimas nustatytas Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 94 straipsnio 9 dalyje.

Atlikus vertinimą dėl Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalyje nustatyto reikalavimo įgyvendinimo – skelbti laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarią sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, darytina išvada, kad savivaldybės įstaigos ir įmonės įgyvendina minėtą pareigą. Septynios savivaldybės įstaigos vertinamuoju laikotarpiu neskelbia aukščiau minėtos informacijos, kadangi buvo atliekami tik mažos vertės pirkimai, neskelbiant apie pirkimą, pasiūlymai pateikiami žodžiu arba pirkimo sutartys buvo sudaromos žodžiu.

Siekiant sumažinti korupcijos riziką, užkirsti kelią galimam Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų pažeidimui ir užtikrinti viešųjų pirkimų principų įgyvendinimą, priimamų sprendimų objektyvumą bei skaidrumą, tinkamą ir išsamų reglamentavimą pateikti siūlymai savivaldybės įstaigose ir įmonėse pirkimus vykdyti vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, kitais viešuosius pirkimus reglamentuojančiais teisės aktais, skelbti informaciją centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (CVP IS), paskirti asmenis, atsakingus už viešųjų pirkimų sutarčių vykdymą, sutarčių ir pakeitimų paskelbimą, savivaldybės įstaigų ir įmonių vadovams užtikrinti, kad jų vadovaujamose savivaldybės įstaigose ir įmonėse viešųjų pirkimų procedūros būtų vykdomos teisėtai, efektyviai ir skaidriai, bei tinkamai įgyvendinta viešųjų pirkimų sutarčių vykdymo kontrolė ir priežiūra. Savivaldybės įstaigoms ir įmonėms rekomenduota paskirti asmenis, atsakingus už viešųjų pirkimų planavimą, planuojamų atlikti pirkimų suvestinės paskelbimą Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

III. žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo situacijos analizė ir korupcijos pasireiškimo tikimybę didinantys rizikos veiksniai

Atliekant vertinimą analizuota:

1. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas;
2. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas;
3. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas;
4. Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1073;
5. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513;
6. Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. 1V-644;
7. Joniškio rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. liepos 2 d.

įsakymo Nr. A-617 „Dėl Joniškio rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais);

8. Joniškio rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų aprašymų rengimo tvarkos aprašas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. A-1107 (su visais pakeitimais ir papildymais);

9. Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus veiklos nuostatai, patvirtinti Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. A-938 „Dėl Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus veiklos nuostatų patvirtinimo“;

10. Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo, vyriausiojo architekto pareigybės aprašymas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. A-701 „Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų patvirtinimo“;

11. Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymas, patvirtintas Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. A-701.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai ir pateikti darbo grupės siūlymai:

Darbo grupė korupcijos pasireiškimo tikimybės žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo srityje vertinimą išskiria į tris atvejus:

- 1) žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo projektų rengimas;
- 2) žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimas;
- 3) administracinių paslaugų - žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimas, aprašymų vertinimas.

1) žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo projektų rengimas

Teritorijų planavimo įstatymo 20 str. 2 d. 2 p. nustatyta, kad kai, vadovaujantis įstatymais ir kitais teisės aktais, planuojamai statybai ir numatomi veiksmai vykdyti privaloma pakeisti žemės sklypo žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą, jie keičiami Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu pagal savivaldybės lygmens bendrąjį planą ir (ar) vietovės lygmens bendrąjį planą, jeigu jis parengtas.

Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo nustatymo ir keitimo tvarkos bei sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 1073 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. 44 redakcija), nustato pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo (būdų) nustatymo formuojant naujus žemės sklypus ir suformuotų ar pertvarkytų žemės sklypų pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir (ar) būdo (būdų) keitimo tvarką bei sąlygas. Šioje tvarkoje pateikiamas baigtinis sąrašas atvejų, kuomet sprendimus dėl žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo priima savivaldybės administracijos direktorius, įtvirtinti konkretūs prašymų nagrinėjimo terminai.

Joniškio rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus veiklos nuostatuose, patvirtintuose Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. A-938 „Dėl Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus veiklos nuostatų patvirtinimo“, nėra įteisintos skyriaus faktiškai atliekamos funkcijos – rengia žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo projektus.

Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vyriausiojo specialisto [žemėtvarkos. darbo grupės pastaba] pareigybės aprašymo, patvirtinto Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. A-701 „Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus

valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų patvirtinimo“, 14 punkte yra aiškiai nurodoma, kad vyriausiasis specialistas rengia savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektus dėl žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo, nustato reikalavimus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektams rengti, tačiau *nenustatyta, kad vyriausiasis specialistas taip pat rengia savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektus dėl žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo.*

Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo, vyriausiojo architekto pareigybės aprašymo, patvirtinto Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. A-701 „Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų patvirtinimo“, 19 punkte nustatyta, kad skyriaus vedėjas, vyriausiasis architektas derina žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus ir savivaldybės rengiamų teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, derina statinių, reklamos, mažosios architektūros elementų, teritorijų sutvarkymo, inžinerinių tinklų ir apželdinimo projektus. Iš darbo grupei pateikto žodinio paaiškinimo, šį derinimo veiksmažodį skyriaus vedėjas atlieka kaip vyriausiasis architektas. Pasak, Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjos, vyriausiosios architektės, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektai dėl žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo yra derinami bendra teisės aktų projektų derinimo tvarka kaip su padalinio vadovu, o ne su vyriausiuoju architektu.

Išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo projektų rengimo procedūras Joniškio rajono savivaldybėje, nustatyta, kad lokaliame teisės akte nėra aiškiai nustatyta Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus atliekama funkcija šioje srityje, taip pat dėl skyriaus vedėjo, vyriausiojo architekto ir vyriausiojo specialisto [žemėtvarkos] pareigybių aprašymų abstraktumo gali kilti atsakomybės ribų nustatymo problema.

2) žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimas

Žemės įstatymo 40 str. 2 d. nustatyta, kad žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius. Minėto įstatymo 40 str. pateikiamas baigtinis sąrašas atvejų, kuomet rengiamas žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas, nurodomo subjektai, turintys teisę inicijuoti projekto rengimą.

Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 (2014 m. sausio 2 d. įsakymo Nr. 3D-1/D1-1 redakcija) (toliau – Taisyklės) nustatyta žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo, finansavimo, viešinimo, derinimo, tikrinimo ir tvirtinimo tvarka, taip pat atvejai ir tvarka, kai žemės sklypai pertvarkomi nerengiant projekto. Nustatyta, kad projektų rengimo, viešinimo, derinimo, tikrinimo ir tvirtinimo procedūros, išskyrus atvejus, kai objektas susijęs su įslaptinta informacija, vykdomos automatizuotai per Žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo informacinę sistemą (toliau – ŽPDRIS), jei šioje sistemoje numatyta galimybė jas atlikti ir Taisyklėse nenurodyta kitaip. Projekto bylos dokumentų, kurie pagal Taisyklės turi būti rengiami, tačiau jie rengiami ne ŽPDRIS, kopijas į ŽPDRIS ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo šių dokumentų parengimo (patvirtinimo) dienos įkelia jų rengėjai, jeigu Taisyklėse nenurodyta kitaip.

Darbo grupės vertinimu, tai, kad Taisyklėse yra nustatytos formos prašymai organizuoti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą, reglamentuoti terminai ir aplinkybės, kad visi su žemėtvarkos planavimu susiję veiksmai turi būti atliekami automatizuotai per ŽPDRIS, mažina korupcinių apraiškų tikimybę (Taisyklių 19-21 p.).

Taisyklėse taip pat aiškiai reglamentuoti terminai, per kuriuos turi būti atliekami veiksmai ir patys veiksmai tuo atveju, kai projekto iniciatorius savivaldybės administracija. Veiksmai atliekami ŽPDRIS sistemoje (Taisyklių 24-27 p.). Kai projekto rengimą inicijuoja valstybės ar savivaldybės

institucija, nustatyta prievolė vadovautis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis parenkant projekto rengėją (Taisyklių 28 p.).

Taisyklėse nustatytas aiškus projekto derinimo su kitomis institucijomis procesas per ŽPDRIS, apibrėžti terminai (62 p.). Projekto derinime dalyvauja kitos valstybinės institucijos, o suderintą projektą tikrina Nacionalinės žemės tarnybos struktūrinis padalinys. Projektas gali būti tvirtinamas tik gavus Nacionalinės žemės tarnybos struktūrinio padalinio išvadą dėl tikslingumo jį tvirtinti. Darbo grupės vertinimu, ši aplinkybė, kai sprendimų priėmimo procedūrose dalyvauja daugiau dalyvių, mažina korupcinių apraiškų pasireiškimo tikimybę.

Joniškio rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus veiklos nuostatuose, patvirtintuose Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. A-938 „Dėl Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus veiklos nuostatų patvirtinimo“, yra nustatytas skyriaus uždavinys – organizuoti ir koordinuoti savivaldybės veiklą teritorijų planavimo ir planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo srityje. Architektūros ir teritorijų planavimo skyriuje, įgyvendinant minėtą uždavinį, vyriausiajam specialistui [žemėtvarkos. *darbo grupės pastaba*] yra pavesta organizuoti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų dokumentų rengimą teisės aktų nustatyta tvarka ŽPDRIS priemonėmis, taip pat rengti savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektus dėl žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo, nustatyti reikalavimus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektams rengti (Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymo 13-14 p.). Vyriausiojo specialisto parengtą žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą derina Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjas, vyriausiasis architektas (Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo, vyriausiojo architekto pareigybės aprašymo 19 p.).

Išanalizavus teisė aktus, reglamentuojančius žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimą Joniškio rajono savivaldybėje, korupcijos pasireiškimo tikimybės nenustatyta.

3) administracinių paslaugų - žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimas, aprašymų vertinimas

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad administracines paslaugas teikia tik viešojo administravimo subjektai. Viešojo administravimo subjektas **turi sudaryti savo teikiamų administracinių paslaugų sąrašą** ir, vadovaudamasis vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka ir kitais teisės aktais, reguliuojančiais šių paslaugų teikimą, **patvirtinti administracinių paslaugų teikimo aprašymus**. Administracinių paslaugų teikimo aprašymai turi būti atnaujinti kartą per 3 mėnesius, atsižvelgiant į viešojo administravimo subjekto veiklos ir teisės aktų, reguliuojančių šių paslaugų teikimą, pasikeitimus. To paties įstatymo 3 dalyje nustatyta, kad viešojo administravimo subjektas turi patvirtintus administracinių paslaugų teikimo aprašymus paskelbti Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinėje sistemoje, taip pat savo interneto svetainėje pateikti nuorodą į šioje sistemoje paskelbtą administracinės paslaugos teikimo aprašymą..

Savivaldybės administracijoje teikiamų administracinių paslaugų identifikavimo, grupavimo, viešosios ir administracinės paslaugos teikimo aprašymo struktūros ir aprašymo rengimo, pildymo Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinėje sistemoje (toliau – PASIS) ir tvirtinimo bei skelbimo bendruosius reikalavimus nustato Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. 1V-644. Minėtame apraše nustatyta administracinių paslaugų teikimo aprašymų pildymo PASIS tvarka. Tvarkoje numatyta, kad administracinės paslaugos aprašymą pildo administracinės paslaugos teikėjas. Užpildytas administracinės paslaugos aprašymas patikrinamas ir patvirtinamas administracinės paslaugos vadovo (Pasis pažymima „pateikti tvirtinimui“) ir paskelbiamas jį patikrinus PASIS administratoriui (VRM atstovui);

Joniškio rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų aprašymų rengimo tvarkos apraše, patvirtintame Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. A-1107 (su visais pakeitimais ir papildymais), nustatyta, kad administracinių paslaugų aprašymus rengia savivaldybės administracijos padaliniai ir vyriausieji specialistai, nepriklausantys padaliniui, kurie teikia administracines paslaugas. Minėtame apraše nustatyta, kad administracinės paslaugos aprašymo rengimą organizuoja administracinės paslaugos vadovas. Joniškio rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų aprašymų rengimo tvarkos apraše paašškinta administracinės paslaugos vadovo sąvoka – savivaldybės administracijos padalinio vadovas, vyriausiasis specialistas, nepriklausantis padaliniui, kuris atsako už administracinės paslaugos kokybę ir administracinės paslaugos suteikimą asmeniui per nustatytą terminą.

Vertinant Joniškio rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašą, patvirtintą Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. liepos 2 d. įsakymo Nr. A-617 „Dėl Joniškio rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašo patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais), nustatyta, kad minėtame sąrašė nėra įrašytų Architektūros ir teritorijų planavimo skyriuje teikiamų žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo veiklos srities administracinių paslaugų aprašymų – Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo keitimas ir Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimas.

Patikrinus Joniškio savivaldybės svetainės skyriuje „Paslaugos“ skelbiamą informaciją, pastebėta, kad informacijos apie teikiamas žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo veiklos srities administracines paslaugas nėra.

Išanalizavus teisės aktus, reglamentuojančius identifikavimo, grupavimo, viešosios ir administracinės paslaugos teikimo aprašymo struktūros ir aprašymo rengimo, pildymo Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinę sistemoje (toliau – PASIS) ir tvirtinimo bei skelbimo bendruosius reikalavimus, nustatyta, kad šiuo metu neužtikrinamas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įteisintas skaidrumo principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjekto veikla turi būti vieša, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

Darbo grupės vertinimu žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo sritis formaliai atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte nustatytą kriterijų „daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“ (žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo projektų rengimo srityje). Vertinant pagal kitus Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijus, sritis iš dalies atitinka 3 punkte nustatytą kriterijų ta apimtimi, kiek tai susiję su atskirų valstybės tarnautojų funkcijų ir uždavinių atribojimu.

Atsižvelgiant į tai, kad Joniškio rajono savivaldybės administracijos lokaliniuose teisės aktuose nėra nuosekliai ir aiškiai nustatytos struktūrinio padalinio, atskirų valstybės tarnautojų uždaviniai ir funkcijos žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, todėl darbo grupė mano, kad šioje srityje egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė. Šį savo teiginį darbo grupė grindžia tuo, kad nei Joniškio rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus veiklos nuostatuose, nei minėto skyriaus valstybės tarnautojo pareigybės aprašyme nėra aiškiai apibrėžta, koks subjektas rengia žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo.

Siekiant išvengti atsakomybių atribojimo problemos, priimamų sprendimų skaidrumą siūloma:

1. patikslinti Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus veiklos nuostatus ir įteisinti atliekamas funkcijas žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo srityje;

2. papildyti Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymo 14 punktą ir nustatyti, kad vyriausiasis specialistas rengia savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų projektus dėl žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo.

3. Siekiant išvengti galimų korupcijos rizikos veiksnių ir dviprasmiško veiksnių vertinimo, siūloma patikslinti Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vedėjo, vyriausiojo architekto pareigybės aprašymo 19 punktą ir nustatyti, kad skyriaus vedėjas kaip vyriausiasis architektas derina žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus ir savivaldybės rengiamų teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, derina statinių, reklamos, mažosios architektūros elementų, teritorijų sutvarkymo, inžinerinių tinklų ir apželdinimo projektus.

4. Papildyti Joniškio rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašą naujo Architektūros ir teritorijų planavimo skyriuje teikiamomis administracinėmis paslaugas – Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo keitimas ir Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimas.

5. Architektūros ir teritorijų planavimo skyriui, teikiančiam Pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo keitimo ir Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo organizavimo administracines paslaugas, užpildyti administracinių paslaugų teikimo aprašymus Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinėje sistemoje ir juos patvirtinti.

6. Kanceliarijos skyriui Joniškio rajono savivaldybės interneto svetainėje pateikti nuorodą į Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinėje sistemoje paskelbtus administracines paslaugas teikimo aprašymus.

IV. Prevencinės priemonės dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo

Joniškio rajono savivaldybės administracijos direktorius susipažino su viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo, vykdymo kontrolės ir priežiūros savivaldybės įstaigose ir įmonėse ir žemės paskirties ir (ar) naudojimo būdo keitimo, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo sričių analizės ir vertinimo rezultatais. Joniškio rajono savivaldybės administracijoje parengtas ir patvirtintas Korupcijos prevencijos priemonių, kurias tikslinga įgyvendinti pagal 2020 metų analizės ir vertinimo rezultatus, sąrašas, paskirti vykdytojai, kuratoriai, įvykdymo laikas, numatyti įvykdymo vertinimo kriterijai.

Savivaldybės meras

Vitalijus Gailius